

M 10883 :1-53.

ACC. N.R.

Landskap: Blekinge

Härad: Diverse härad

Socken: " R: N

Uppteckningsår: 1947 Född år i

Upptecknat av: olika personer, se
de olika varan!

Adress:

Berättat av:

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hämtad.

Luf 62.

Bråkne härad	s. 1-11.
Listers "	s. 12 - 20.
Medelstads "	s. 21 - 45.
Östra "	s. 46 - 53.

Skriv endast på denna sida!

B30

120/2092

Acc. n:r M.10883:1.

LUF 62

Uppgifterna härför sig till

Landskap: Blekinge länshire

Härad: Bråkne härad

Socken: Bråkne Ytby

Uppteckningsår: 1942

Uppgifterna lämnade av

Namn: Y. Olaf Salaberg

Adress: Mölbyväg 10:33 Bråkne Ytby

Födelseår och födelseort: 1874 y. Bråkne Ytby

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rätta åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa *bindetak*, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålls (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procenträknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1 ja

2 ja

3 nej

4 a. 25 procent

b. för 10 år sedan 50 procent

c. för 20 år sedan 80 procent

d. för 50 år sedan 100 procent

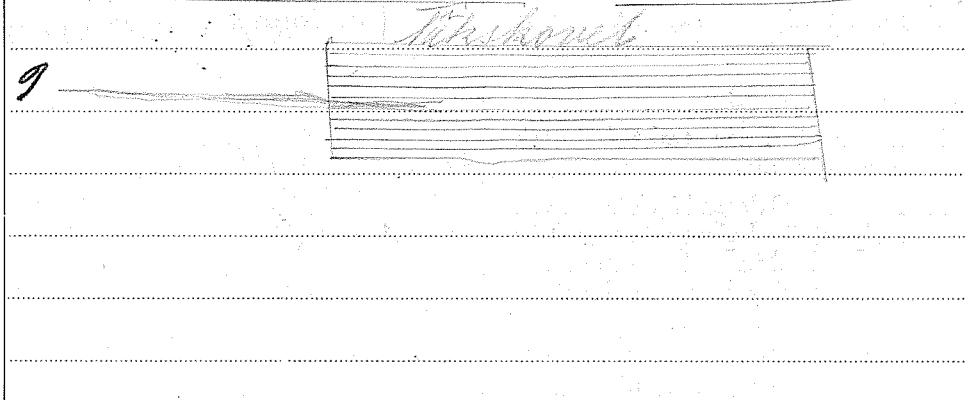
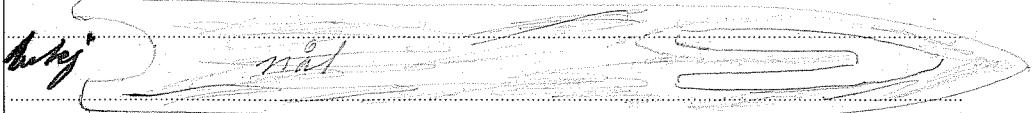
5 ja då på en del platser

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

M. 910883:2.

6. Söda delarna sätts efter varann så att det
finns härliga mönster och lägger tröskelplattan
därmed sätter man fönster för att en lägger
och en binder eler som sätter sig

~~Tröskelplattan~~ ~~Tröskelplattan~~ sätter ~~Tröskelplattan~~

10. När man sätter upp fast takset
takbrädan att göra det jämt med

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vilken
är i så fall arbetsfördel-
ningen?

MH 0883:3.

"nej"

11a Tröskas med handslaga eller som dom
syde förflyttas sedan jordet man rygg behoven
din hede man en repa som man ryggade där
att den fasa behoven i kvar ^{den Streg} var kvar
b vassen hästas när den är bladfuller i februari
sedan sättes den i en kru som kan stora stå ut
13a ja b ja

C man lägger phene upp i en annan klu
man får det in i gickat sätt man vill
ha det sedan har man tabakarolen att gömma
det med och sedan behöver man det ju mit
d nej såsom nu det är snart slut med
halmtake 14a man lägger fas behov man
sedan lever man ut rät snyggt det
b man har man halmsilvor och gör upp
i området den gamla behoven och snyggt
15 en eller två man vittsändsigen är klu

M.10883:4.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindskedarna till fäste för takkäpparna? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?
18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?
19. Är Ni villig att eventuellt bevara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?
20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?
21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper där Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

Kjä dom gavne badugärdena var tåkta
på det mest men iste nu här var
flera sådana här i byn men där
är medtina mā

17 Taket lägges nu läkt

18 ja nu visa plåtar

19 om det är något som jag har hörva

20 det har varit en hissning för mig
jag har själv haft i mindre förd och
själv läkt alla tåk till mig och var
korta i tidsvis

21 mitt yrke har varit tåklastningsförmän
för Blekinge länns lastningsaktiebolag
Till mig blev passjörerad ur den

129

120/209a

Acc. n:r M. 10883:5

LUF 62

Uppgifterna härföras sig till

Landskap: Blekinge

Härad: Brastad

Socken: Br. Höby

Uppteckningsår: 1947

Uppgifterna lämnade av

Namn: Anlon Svensson

Adress: Box 41. Br-Höby

Födelseår och födelseort: 1888 Br

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rätta kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (~~vat~~) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålls (~~hölls~~) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (~~were~~) dessa bundna tak i procenträknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (använtes) takkäppar?

Svar:

Ja. båda dessa förekommer

Bundna med galvaniseras fjäd. ~~träslag~~ fjäd. ~~träslag~~
 ej lös halm utan slagtröskad.
 Kom sys varje liten rökt ett styng.
för var: anbringa länket, trädin
sträckes ~~part~~ att halm ollor viss inle
 ungefärl 10 procent. Glider
 b. " 40 " (G) C.h. 80 pr. (d. 100 pr.)
 ej intet alls då man har fjäd.
 användes faktappar har man vidjor
 den första fjädern använde färgdet

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

Förslöpande sön
att jag böjer vid hopen går så fram
och där för varje länke och binder
detta kan vara så breit som fräsfogen
a: en sax. b. kniv. c. nål. d. fäckspovel

Nej:

a Nål av Bok.

b sax sk. ullsax.

c kniv. d. fäckspovel.

samt galvaniserad läd nr 19.

Kniven användes till potting
av halm. ej vasslak. då det är färdigt
ända upp. så fäckspoveln för en eller
två flor då går upp att vid hopen
saxen klippas undan i hela vid hopen

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

HBT

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt? Ja som 10 dag

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

a)nej alldrig jag men hörde andra!
b) men en lätt passlig fotbekl. Cynosure
12 a) särskild tröskad bara foppar ^{och}
på förmindre dragväck går bra. Annars
slagfrösksad. med. pfejel.
vass) hälst på vinthen där iesen är bra
att gå på där är den bästs efters blad
Pa gammalt tak är inget
att rekommendera hälre sämre än bättre.
Klippes och drivs. med läckskoveln.
en fe numer om det finns Clementspan
eller eftersit. att skaffa. så i hälst det.
14 Denna kan vara s.k. löshalm som
körverbindes på båda sidor över rygningen
att hålla halmen. Brod. 120. höjd 150
15 Med halmen går bra med 3 cm del per
gi fast. en får upp halmen. en lägger breder ut
den 3. fe. p.g. men need vass bör hälst.
en vara innanför taket. ta mot accolades
och fira upp igen för det är varre att
arbete och få dröner ner i vassens

16. Har Ni hört omtals eller sett att man borrat hål i vindske-darna till fäste för takkäpparna? Vår och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?

18. Användas (använtes) dessa tak även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt be-svara ett utförligare frågeformu-lär (som i så fall honoreras om så önskas)?

20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper dårest Ni vill göra någon förtynligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

16 Ja för 50-75 år sedan då
inget utspärra av vändsl. vid gaveln
då varas bil för takkäppen i vindske
17 Nu lägges taket på läkt iför ravel.
~~utan~~

Nej. alltid. här i Blekinge

När ja vid påfadrar om sommar
inget vinterarbete både. Flöby e Bonneby
Ja likt jordbruk. ~~dsöcknar~~

Blekinge
Bräkne hfd
Fr. Hoby
1947

Institutionen för
folklivsforskning
vid Lunds universitet

FÖRSLAG
M. 10883:9.

Anton Svensson
Prot 41, Fr. Hoby
f. 1888.

Jam svar i frågorna skall jag
gåra en förklaring så fort men gott. som
möjligt fast intet har hänt så lättfatt-
lighet som det borde vara på alla frågor.
En del är nog lite mer besvärligare
Barnliga lättare det bästa vore förtilligen
redagöra och kanhända ändå bättre visa
då jag arbetar därmed. Jag har nu i höst.
för bara någon vecka tillbaka lagt på
ett. lant (ladegård) här hos mig själv på
börningshus finns här inga i Blekinge med
varken vass eller halm. aldrig så långt.
Tillbaka som jag minns. jag om jag skulle nämna
varif bakhäckare i 35 a snart 40 år. förfjade vid.
22 års ålder. varo med min far som var då
misstan ja kan säga den enda här på arfen

är ingen nu för fiden M 10883:10.
F R S D

FOLKLIVSFORSKNINGEN
Institutionen för folklivsforska-
ning vid Lunds universitet

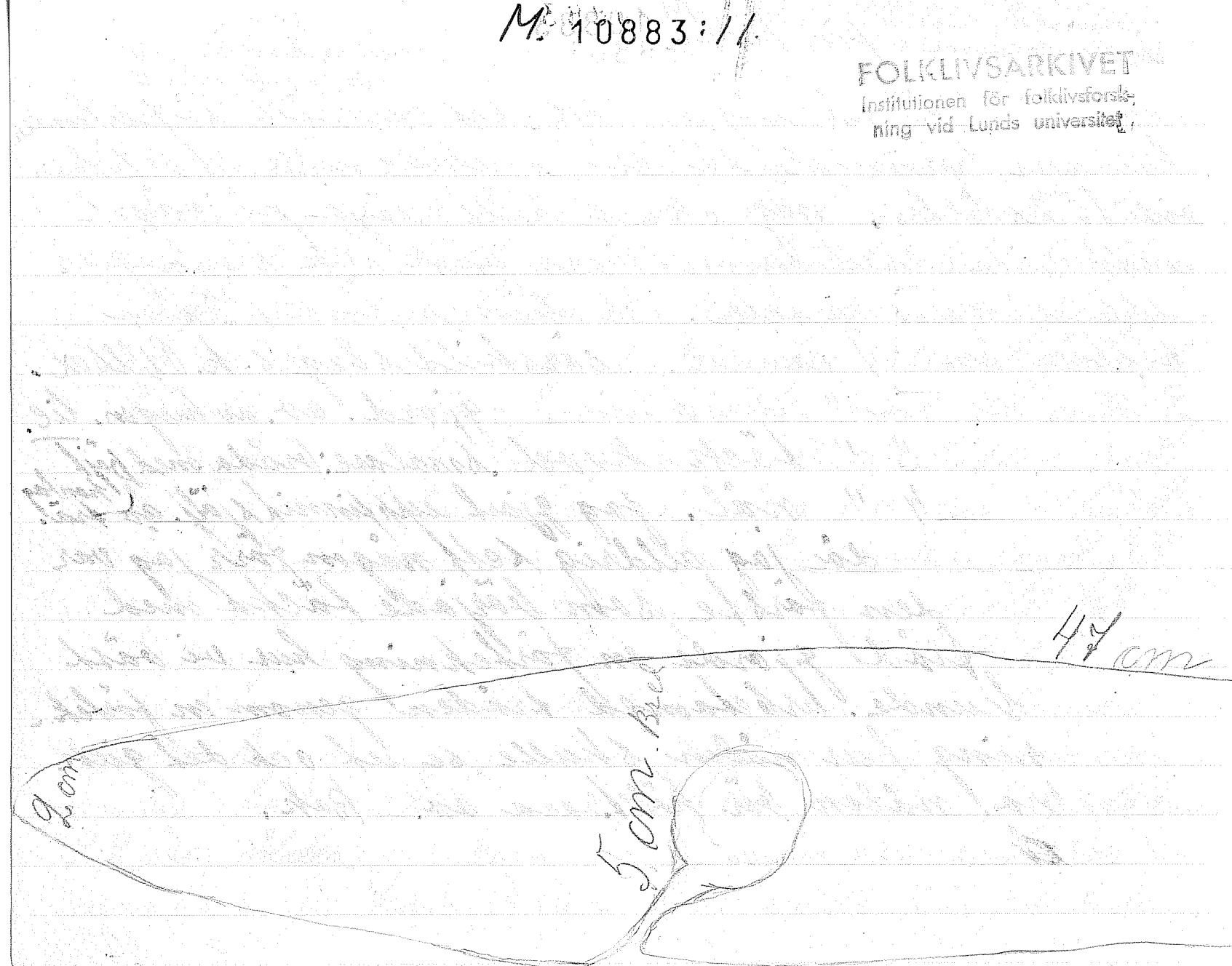
Som vill gå på några fakt. det var sätt sättesande,
han var gammal då han sletade med det arbetet
vid 75 års ålder. Jag skulle höst visa på något
sätt visa eller minstigen förklara hur jag gör
och sådant arbete. och min redskaps som
består av 1 en sax. särskild slag s. k. Ullsax.
2 " en kniv. gjord! av. av hingen. lic.
3 " fäckskoved smalare: bråda med pif
4 " näl. jag gjort uppfinnit själv. så här:
da jag aldrig sett någon färjag var
den förste som började fäck-d med
frid gjorde en förfektning hur vi väck
trundle. arbetat med friden genom en förfek-
tning hur nälen skulle se ut och det gick
bra! nälen var hälbar av. Bak.

ff

M 9083:1

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

M. 10883/1a

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

Långd. 65 cm präglad 95

Tackskrivelse

Nils

Hans

122
101.

118/204 cd

Acc. n:r M.10883:12.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Blekinge

Härad:

Östra Lister

Socken:

Gammalstorp

Uppteckningsår: 1947

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Berndt Svensson

Adress:

Bygdal Gammalstorp

Födelseår och födelseort: 1879 Gammalstorp

Folklivsarkivet Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa *bindetak*, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålls (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procenträknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (använtes) takräppar?

Svar:

Båda delar

Man använder järntråd nu

Nej

10:

20:

35: 75:

Ja

M.10883:13.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

Ihalerade band

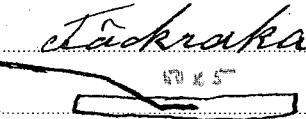
Man lägger hopp en häpp över på röret sedan slickes bråden i genomsöret och mer omkring läcket upp igen och om häppen sedan drar bråden ut så näst det går o häppas.

Täckraka och näl.

Hj.

Täckraka består av en bråda som är en halv meter lång o 5 cm bred o så är den räfflad på den ena sidan och på den andra är fäst ett "handtag" den användes till att knäcka baktef fäst.

Nälen användes när man shall slicka bråden igenom röret

räfflad på undersidan

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med takläckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

M. 10883:14.

Knäputar.

Lång halm får inte bli föroka utan
den får bösas o bindas i kärnar.
Tärren skärs av och rånsas
bindes i härvor.

Tärren hugges eller skärs
på vintern.

Knep

Xa ja om det är halmtak
Det knäbblas jämnt med en bråda
ja men inte nära nu för siden
Man lägger på halm sedan läggdes
ett nät över på som binder på båda
sidorna med tråd. Det inte hålen för att
hugges en karne av på mitten o stickas in
i det andra röret sedan binds det ned
en kapp avan på eller en fjärkåd
Det kan vara två till takläckning
o en till att båda upp varav o kappor

M.10883:15.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i windskedarna till fäste för takkäpparna? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?
18. Användas (använtes) dessa tak även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)? *ja*

20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper där Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

*Ja första tiden jag fäckte bosrades
hål i windskedarna men inte nu*

Taket lägger på läkt

~~*Ti*~~ *ja förr i tiden men
inte nu*

*Jag har hållit på i 30 år som faktäckare
o varit både i Skåne och Blekinge
och jag håller på ännu idag men
det är inte så mycke nu som
förr*

*Ja jag har arbetat på jordbruk
också*

M.10883:15.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindskedarna till fäste för takräckarna? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?

18. Användas (använtes) dessa tak även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)? *ja*

20. När och var har Ni varit verksam som takräckare?

21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper där Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

*Jag förra tiden jag fäckte borrhades
hål i vindskedarna men inte nu*

Taket lägger på läkt

~~*Jag ja förr i tiden men
inte nu*~~

*Jag har hållit på i 30 år som faktäckare
o varit både i Skåne och Blekinge
och jag håller på ännu lite men
det är inte så mycke nu som
förr*

*Jag jag har arbetat på jordbruk
och så*

120

120.

117/204 d

Acc. n:r M1 0883:16

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: Blekinge

Härad: Lister

Socken: Myälby

Uppteckningsår: 1944

järntråd

Skott (för folklivsarkivet)

Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvet för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Åro (voro) dessa *bindetak*, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålls (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procenträknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takräppar?

Svar:

1. Ja båda deras

2. Ja,

3. Nej

4. a. 20 %

b. 50 %

c. 75 %

d. 90 %

5. För 15 år sedan endast häppar, nu även järntråd

M. 10883:17.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6. Isolerade band

7. Vassen utbredes till en höjdlek av 80 cm. häppen eller järnträden placeras, bindträden sticks genom vassen, under läktet, åter genom vassen, binds över häppen
8. a. Täckrakan, krökraka, skovel, spets, rep samt lång- och trärörstege
b. Nej
9. Täckrakan (täckeragen) bokträ 50 cm lång med två längsgående röflor 2 cm djupa, shafft längd 50 cm.
Krökrakan (krogaragen) material, dimension samma som täckrakan, men svängd i båge
spets (spets) spetsig, hilformig hohbräda med lab i öre sändan till hantaz 10 X 3,5 cm
Skovel, spadformad bräda vid shafft 20 X 60 cm
10. Täckrakan användes att driva upp vassen på jämn yta. Krökrakan att driva i vinthål. spetsen sticks genom vassen, vrider runt så att öppning bildas att få bindträden under läktet. Skoveln för jämnning av täckhögget

M.108813:18.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med takläckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

11. Endast knäputor.

12. a. Fröskning med plöjlar

b. Karta samt avbrutna strån utrensas.
Vassen skördas under vintern med sköra samt
uppsättas i fravar.

13a Nej

b nej, endast drives med fäckrakan.

c. Klappas jämnt med shoveln.

d. Nu endast i enstaka fall.

14a Mestalib med halm och ryggträd eller halm och
bindes med häntnät, cement eller papp användes
även.

b. Ny rass instickas i hale, ny hopp påbindes.

15 Två man. En renser rassen och
bär upp den på taket där andre breder
ut och binder samt driver.

M. 10883:19.

16. Har Ni hört omtals eller sett att man borrat hål i vindskedarna till fäste för takkäpparna? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?
18. Användas (använtes) dessa tak även på boningshusen?
19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?
20. När och var har Ni varit verksam som takläckare?
21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

16. För femtio år sedan användes denna teknik här på orten, men är numera borttagen

17. Lägges på läkt.

18. Förr till 50% senare 10 åren endast enstaka fall

19. Ja.

20. Från västra Blekinge.
från 1885

21. Nej

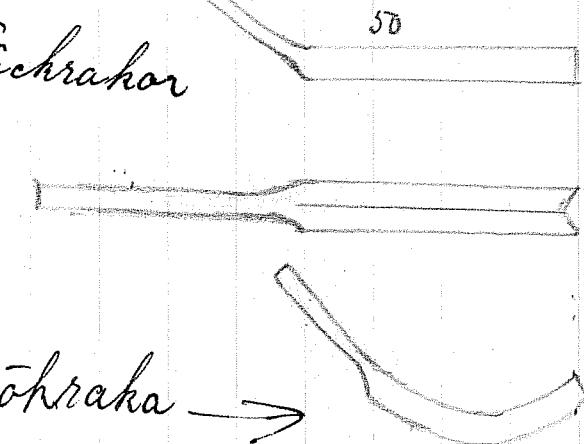
OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper där Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

M.10883:20-

Fäckrakor

Krökraka →

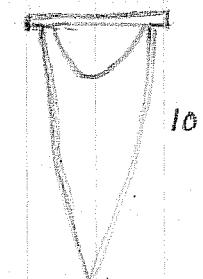
Skosel →

Obs. användes endast för dantekniket

20 x 60

Splitts →

10 x 35 cm

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

Blekinge
Lisbros hä
Myåelby sn
1947

uppt. av N. J. Broberg
Torsö, L.-Myåelby

f. 1871 i Torsö

134

122/209 b - 123/209 d

Acc. nr M. 10883:21.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: Blekinge

Härad: Medelsta

Socken: Backaryd

Uppteckningsår: 1947 Obs. bintungen!

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en under-
sökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande
tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt
och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa *bindetak*, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järnträd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålls (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procenträknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (använtes) takräppar?

Uppgifterna lämnade av

Namn: Magni Pettersson

Adress: Grönemåla

Födelseår och födelseort: 1897 i Backaryd

Svar:

1) halmtak

2) ja, de som läggs nya binds med galvanisera tråd no 18 eller 19

3) nej

4) a 20%

b 30 "

c 50 "

d kan jag ej besvara

5) ja

M. 10883:22.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6) nej

F) man utbreder ett lager halm på varje läkt till en myckenhet av hur tjockt man vill taket shall bliwa ovanpå detta lägges över nästa läkt en s.k raff en cirk 2-3 cm grov björk eller hasselhäggfj längden kan variera det är bara att låta dem mötas på varandra i ett band sedan bindes med galvaniserad tråd n:o: 18 eller 19 med 45-60 cm avstånd på den na raff dvs. tråden har jag gjort färdig i förwäg cirk 75 cm långa med en ögl i essa ändan läkt → ~~████████████████████████~~ raff halm? trådleand ^{c. h. 75 cm} trådband dessa band trådes igenom takets nedanför läkt och raff ^{med galvaniserad} och taggs upp ovanför dragis at fört läkt och sedan när man ^{så} fäst hälmen ^{och} sitt läge

M.10883:23
sligar, fotstäng

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

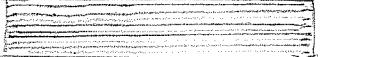
14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med takläckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

8) a. s.k. Täckspade, avlitare för klippaning
av tråd, en tång, häcksar samt en träpinne
b. inti mig utebligt

9) 65 cm Täckspade
tråd 60 cm

undersida av
Täckspade spärdat

10) Täckspaden användes till att föra eller
s.k. driva halmen i det läge man vill
ha den, avlitaren för klippaning av tråd.
Tången för att hålla med när man
vieder öglorna, häcksaren för att klippa
takskägget, träpinnen för att föra ige-
nom trådbandet. man sätter öglan
på pinnen spel och för igenom taket.
stege för att komma på taket, fotstäng
till att gå på.

11) nej, gärna skor med gummisula

12) a, går mycket bra att reparera på
en vanlig gräs som vändes upp och ned
med bakhåll pastsat i ett fast färemål

M.10883:24.

i enstaka fall

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindskedarna till fäste för takräckarna? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?
18. Användas (använtes) dessa tak även på boningshusen?
19. Är Ni villig att eventuellt bevara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?
20. När och var har Ni varit verksam som takräckare?
21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

- 13) ej ja ej nej ej klippes ej knappast
14) ej viker läng halm över ryggningens
och leinder i sista bindningen.
ej lika som lägga nytt fast när man slutar
måste man få under topparna av halmen
15) ej eventuellt 3, en bredder halm, en
leinder, ej kant längare
16) hört omtalas
17) läkt undu och rafter över
18) ej, inte på denna orten men i
sydvästra Blekinge
19) ja så gott jag kan
20) i orten häromkring
21) ja, ett litet lantbruk, trädskötsare,
stenarbetare

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper där Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

120/211d

132

Acc. n:r M10883:25.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: Blekinge

Härad: Mellby

Socken: Edestad

Uppteckningsår: 1895

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en under sökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa *bindetak*, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst på lagd ej slagtröskad halm som hålls (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procenträknat?
  - a. för närvarande? 100%
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takäppar?

Uppgifterna lämnade av

Namn: Gunnar Gustafsson varit Jobststad

Adress: Gårestad Edestad

Födelseår och födelseort: f.d. 1894 Fagelstorp

Svar:

ja

denn alltäta taben varit bunden med raff och vidjor
men på senare tid övergick man till ~~detta~~ ^{första} att binda
läggning i toppen den kallat slätta. Lades över med
lög halme förr lades vagn vid kastade brädor ~~och~~
gödseltröskor med stängor

Som mestnt på 100

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
- b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

M.10883:26.

med knott och vägor ~~flätat~~ för halm och vass

flätspade (flätsa) blägsor (takspax) Täcknål
Klacksten ~~Täckspax~~ neg

samma redskap som som förr sätts (Täcknälen)

mal och läck att sy fast i underlätt med
stiftlänsa att göm ner taken med
Takspax att laga hal med

M.10883:27.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med takfackningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen? en

Nej men det finns dom som använder det

man lägger ut taklina i en rovhet (Taklin) på ett hängels
och sedan slår man ut sålen med klagat

Det kan ske att man talar i på såren och lättar sedan
i en liten blödelse som klarar dem sig bättre utan
Att ingen föredel att täcka ovannpå ett gammalt

Halmtak men inte vasstak

slipper av

slipper ned

Man lägger man på lösblom och lägger till dryck
man behöver ryga det trångiga hålet och sedan stoppas

Med handens döder väntas över hela

M.10883:28.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i windskedarna till fäste för takkäpparna? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?
18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?
19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?
20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?
21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

Jag har läckt om sådana tak
i en by som heter Binga vid sjö om 2 sådana tak
Första
teckning

man får i allmänhet läkta om sådana tak vid
icke vad jag vet men i Skåne har jag hörat talas om

jg

i min hembygd

slättet tagläckning för en 15-år sedan
är nu Umeå

123

118/212 d

Acc. n:r M1 0883:29.

LUF 62

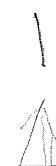
Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: Blekinge

Härad: Medelstads

Socken: Hasslö

Uppteckningsår: 1947

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa *bindetak*, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst på lagd ej slagtröskad halm som hålls (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procenträknat?
  - a. för närvärande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (använtes) takäppar?

Svar:

- 1 Ja
 2 för bandtakten med björnvidjor
 nu används galvaniserad fjärilsåd
 3 halmen liggas på i läp
 fastgjord med en kraftulans
 varje läp
 ett tak med vass ligger i 60 år
 i halmtak 35 år utan dagung
 5 ja men kan även sättas på
 med finare fjärd

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
- b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

E 4883

M.10883:30.

Taket bindes med galvaniserad tråd 70 entm. mellan varfaste

Néj

Denna täckspade användes för att stöta upp halmen eller vassen att taket får sin rätta lutning en arbilstötning och en med kunda piftar användes också. (seiss N:o)

Häplad täckspade

Användes vid lagring

Spruden användes att stöta upp taket att det får sin rätta stil

M. 10883:31.

Rej

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med takläckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

12

halmen bytsas eller träsks över avon
redan tager man om avon med
båda händerna och rister ut smu
halmen, sen stöter man halmen
i tagonet att den blir riktig
jamm

13

a

Rej

Seke mördrändigt

p: R: Hobben lägges mot en bred
e brända i vinkel med taket,
d icke numera

14

en halmen lägges stubb åt vnb. sida
avon vises i under
man viser avon om ell brända och
besticks upp en handfull i sänden,
milla läkt och nägt bens v.l

2 man en lägger ut halmen och
en binden

M.10883:32.

16

Nej det har jag inte här
omtalas eller sett någon stans.

Ettet sätter på läkt med raft.

17

Nej ikke i varu traktor

18

Ja

19

Ja

20

Innan Hasslo

21

Ja Jordbruksare med grunläggare
smidare

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindskedarna till fäste för takkäpparna? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?
18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt bevara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?
20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?
21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper där Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

133

120/212 ac

Acc. n:r M.10883:33.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Blekinge län

Mjelsta

Hjortsberga

1947

36

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålls (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takräppar?

Svar:

1. Halmtak, men nya sitter pålaggs ej.
2. Bindning medelst fräjhant val snotta björkristen det vill säga särskilt val uppkomma björktellinger.
3. På 1880 talet gjordes ej sät halmtak utan att Stagtröskade halm var särskilt väl rinnad från smalhalm och jämnad i änden i en s.k. knekelackista samt med pålagd smäckta takläppar och och starkt bundet med björkviror. Det sätts pålagt tak hundr hillar i mindre 50 år om tjockleken var mindre 15 cm.
4. a) 0%, b) fm 10 år sedan 0%;
- c) fm 20 år sedan 25%, d) fm 50 år sedan 50%.
5. Ja längre smäckan.

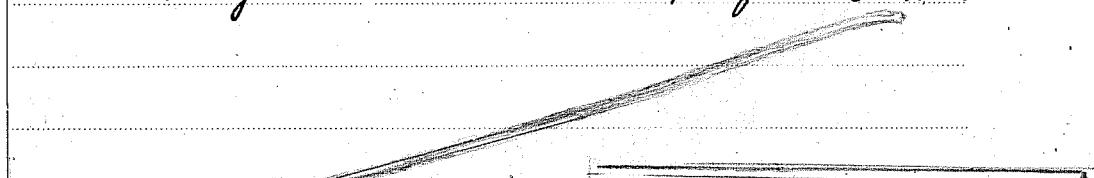
6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning. *Vi halmar och binder med vevjorna till halsten, varafter täckningen med en reflettad virvel jämna blycket och dessigenom ges bindningen efter och sluts bindna släckt. En närliggande blyt.*
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
- b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6. Isolerade band.

7. Halmbunkarna utbrettas i s.k. blyt från unduleringarna stänger av täckarna. Därefter lägger bindaren takskäppen och binder med vevjorna till halsten, varafter täckningen med en reflettad virvel jämna blycket och dessigenom ges bindningen efter och sluts bindna släckt. En närliggande blyt.

8. a) Täckskovel, ramt en ca 10 m. lång täckstäng
b) Nej. *Takskäpparna är ställda vid arbete.*

9. Täckskovel, består av bok samt reflettad underställ
60 cm. lång och 12 cm. bred med stift. se skissen

*Då önskades täckplattan en
en klock
10 metra brett var salunda för täckarna med skoden taga
en lista fristomt och jämning av sidor och hörnor,
slutade i jämna vinkel. Att taket var väl täckt föreskrivs
med att en person kunde lämna gå uppför takets sidor
med att endast taga fasta med handen i halmen som
då ej fick glida. Da var halmen väl bunden o*

10. Bri var bestyrkt i förgrenade punkter

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt med takräckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

11. Nj*z* inge i näystvera.

12. För 50 och 60 år sedan då all sedan slagtörkades var
enligt att efter slättad slagtörknings halmbunkarna
lösas upp och i med hundfäng skaka ut den mindre
halmen så man fick kross den längsta, och denna gjordes
i anden och lades i nya bunkar med 2 halmbond, dessa
bonds gjordes sedan till uppgning.

13. a) Utdyrta gamla. Regel är att taka ut förtaket och gamla
b) Taket beskärs när det är färdigt.

c) Takskägget eller ^{höften} är frist med takskroala gjord vinkelut
mot sidan och beskärt med sal.

d) I denna trakt har man ej uppgning till viss, och
takhalme finns ej heller att uppgöra ur förr man
täckte nya hus med annat material.

14. a) Man lägger löshalm mitt de ovanstående halmbonden,
samt därför enk. kräkor med 15 timmars ^{var} sidan och på dem
lägges stöper som håller halmen statig.

b) Taket lagas. Man sticker in grö halme i gamla taket till -
hållet blivit fullt. här erfordras gbindning, utom i de fall att det är
stora plankar beroende sista, da blir möjligheten att kaffa ut dem.

15. Omkring två personer: Täckaren som breder ut och jämma
halmen samt bindare som lägger häftar på halmen mitt

och ^{med} tarjer taga av från under halmen liggande strängar och om
dessa och taksträngen från ett säkert sätt bindas.

1910883:36.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i windskedarna till fäste för takkäpparna? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?

18. Användas (använtes) dessa tak även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt bevara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?

20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper där Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

16. Det är bara hål i vindskidren är nog feluppfatt, han ej fruktorrit. Men att man under äldre tider borrade hål i mörkra takåren vid hufsen och där fäste takraften runt smäckra granstänger varå lades raften fram från den tiden sammankbundes med rojor från km. Se supplement till 16.
17. Under de senare 50 åren vid nybyggen lägges alltid taket på taket som spikas från strax innan.
18. Maj inte i norra och mellersta Blekinge, möjligen i enstaka fall i södra gränslandet till Skåne.
De tuckles i äldre tider genomgående med nivar och torv.

19. Nej. Det är kvarna utlärnings tillsynskräkt besked att mina sraw, hur ära halmtak kom till, och vih jag minre skrälig utlämning för mitt besvär.

20. Har deltagit vid halmtäck. på 1880 talet och i egenskap av mångårig byggnamn vid vad tillsides-
rum, känner jag vad till gamla och nya husbyggningar.
21. J. Krammansapris.

Supplement till 16

Ladugårdstak, byggda från 1700 och började av 1800-talet, förekom ej takkonstruktion från samma tids del som nu. Dessa takstolar byggdes från följande sätt: De viktigaste var uppförda med en grov spant 6"x6" med en klyka i toppen hoppförl med en ekdubb, i denna klyka lades takåsen. Avståndet mellan spantanen var mindre 4 meter, i mittet av spantanen lades sidåsen av spinnor, så långa att två hörn ^{tra} tillräcklig för en stor ledspis, dessa spinnor vilarde på i spantanen inborrade skrotter. ^{= S.K. dubb} Nederst lades slutligen på ytteränderna ^{och} gjiktspån ^{och} lömpgående bjälke 7"x7" i denna balk lades de förra omtalade höljen och isattes de uppför lixande runt takravslarna som vila från mellanåsen och takåsen. På takravslarna fastbindes med vedar de smäckta stänger varpå halmtaket lades. Inga spikar förekom och där fäste införslats, borerades hål och skrottrar användes. Jag har sett domar där varken grängjärn eller lis var av jämför utgjort en givande åtgärd i takkonstruktion.

Kalmtakten är bästa taket för ledspisar. Hå- och halmtak heller ligga mot att dessa har försommits beroende den mangdubbel dygna kostnaden för arbetstiden för slägtaksmästare.

119/212a

125

Acc. n:r M. 10883:38.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: ÖstergötlandHärad: MjölbySocken: LösterbyUppteckningsår: 1942

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en under sökning rörande de i snabbt försinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst på lagd ej slagtröskad halm som hålls (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procenträknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (använtes) takkäppar?

Uppgifterna lämnade av

Namn: John HolmbergAdress: Holmbergs LösterbyFödelseår och födelseort: 1883. 1912

Svar:

1 ja både telo mest halmtak
 2 ja fört bana dem med ledjärne bens
 dem med galvaniserad jerntråd

3 ej alt lägs på eike fastjorda på
 4 spanten för halm 12 tum för varv 16 tun
 mellanrum här äro alla tak mest halm
 och bass mest halm
 5 ja när det tekas med vidjor

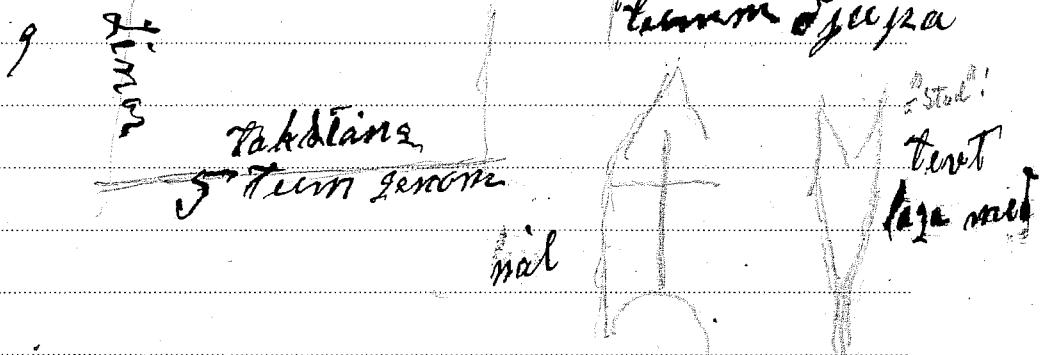
M.10883:39.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6 galvaniserat tråd fastlöpande söm
7 numera ^{= hanad} gangas inte sätts eller vrids
utan ej en fast all material

8 Kniv satsar fäkspada Täckstång med linor

a. Nj^g fäkspada 30 Tum lång 4 Tum
Roh Rörik bred 4 refflor på
flator och halv
kumm öppna

10. Täckstången ges man på linor fastgörs
på ryggisen sen kins fast i stången så att
en kan läxa dem o löfta upp den till en nät
i ryggisen, fäkspadan följer man upp nätet
sabot ^{om 10} nät det blir påläkt sat o kniv hem

16. Har Ni hört omtals eller sett att man borrat hål i vindskedarna till fäste för takkäpparna? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?
18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?
19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?
20. När och var har Ni varit verksam som takläckare?
21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därrest Ni vill göra någon förtäligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

16 ja det var på den går jag ägt ja det var det inte fans spik forlare an den smidigasten takkappan var 2 aldrar fans fast minst bidjar i lefftet som halmen liger på

17 på rivel

18 nej inte i Blekinge

19 ja om så önskas men jag är lite skadad i min arm så din ville fara lite till o. då nej jag skriver men kan jag vara bättre om jag ville

20 jag har varit medell över akt sen jag har 14ren

21 jag har varit lite allting mest jobbörskare vid sedan om akt

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: Blekinge Län

Härad: Medelsta

Socken: Ronneby

Uppteckningsår: 1947

Uppgifterna lämnade av

Namn: Helmer Månsdān

Adress: Kyrkbygde Källunge

Födelseår och födelseort: 16/3 1892

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en underökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

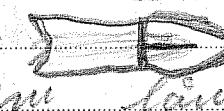
1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålls (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (använtes) takkäppar?

Svar:

Det finns både vass och halmtak.
För i tiden bands med vidjor.
nu meran användes järntråd.
endast ryggen täckes med ~~ej~~ slagtröskad
halm, man använde för i tiden ett
slags kryss som hällades kräkor
som man lade längja stänger på
som häll halmen fast
för en zo år sedan började man
använda stormaskigt stålträdsnät

M.10883:43.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materiällets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (materiäl, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

E8801
fortlöpande söm, man använder en nål av jern som man har tråden på. så fäster man tråden i underlaget och så tar man ett styng på 30 sm (30) och steker med näln genom halmen och am underlaget och syns ejn alltid samma sida om underlaget så att det bildas en tråns. Det användes bara nål sat o täckspadel näln ser ut så här den är 30 sm lång.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med takläckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

Meg
halmen tråskas bara i toppen
sedan gör man upp den man drar
den i genan en repa så att man får
den allt det huvud sedan binder
man ihop den i buntar och ställer
dem överåns de får ej ligga för att
ej rötter skall knugga dem
det täckes alltid utanpå det gamla
men mest helt mytt
taket beskäres utanpå antingen
med horir eller sax takskägget
klipper. nu mera användes ej halmen
till nya hus. taket ryggas
med vanlig halm och ett stålträslott
läggas utanpå och bindes fast
igenom halmen och sur i
under daget red Takläckning
är man 2 man sät breder ut halmen

16. Har Ni hört omtals eller sett att man borrat hål i vindskedarna till fäste för takkäpparna? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?
18. Användas (använtes) dessa tak även på boningshusen?
19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?
20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?
21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

och din unga skötter nära
ej sett M.10883:45.

på läkt

int härs i dina traktur

har ont om tid

härs i traktur i över 20 år

byggmästare

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper där Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

128

119/216a

Acc. n:r M.10883:46.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: Blekinge

Härad: Osby härad

Socken: Fjärjön

Uppteckningsår:

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa *bindetak*, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålls (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procenträknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (använtes) takräppar?

Svar:

1. Badadra
2. Dessa tak är bindetak för användes vidjor
och användes galvanisad järntråd
3. Här användes endast slagtröskad halm som
man lägger på läkt varf efter varf och varf
varf är 14 tum som lägger på lägger man
en rafft en träkäpp Cetka 1 tum i din ruff
och binder upp varf
4. a 29%, b 35%, c 60%, d 85%
5. mig, endast läkt och rafft

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare användts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6 Omhäftning fögor är tillbaka användes här i Blekinge endast vidjor nu användes garntråd

7 Här finns utöf di gamla Takkonstruktion
är, då lades en plankha 4 tum tjock och
6 tum bred den lades för andarne of
tröskelhårna ochså lörrade man ett
hal i plankan och balken och sedan slag
man i en trädolbe, och sedan lörrade
man ett hal i jedankans emerkant
omhäftning 2,4 tunn innan man sat hal
sedan spikade man en trän stake
och sätte en i vägg hal dom kallade man
för opstänreder, sedan lade man somrullen
på tröskeln och band fast den med vidjor
8 en brada 60 centimeter lång och
6 tunn bred och i den spikade man
ett vägg ränder ochså spikade
på det ett grått till skad den had
man till att fämma till holmen med

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?
12. Hur beredes
a. långhalmen?
b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den?
13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?
b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?
c. Hur behandlas takskägget?
d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?
14. a. Hur ryggas taket?
b. Hur lagas ett söndrigt tak?
15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

Den hällade ni på täckspada och så hade
eli ens 3 stycken lämpliga till konfuar
ett att beställa ditt sred när det färdigt
11. Nej

12 den blagtröskader och sedan rappade dom
dom och segrar dom förr i potentiandam
12 b. när ^{"den"} är afslonau har lindar dom i
mekor, ett redigt halmtak beräknade man
ett grund halmtak i kvadratmeter vidare
Tak kunde vara omkring 30 år

13 a. Täckes även med 13 b. ja

13 c. har ja inte reda på 13 d. ja

14. Om taket är färdigt så laggar man
löspalrn träs över topyen och sedan
läder man 3 rader granntörningar över
och band fast dessa med forsiblad
för hade dom härlar de var of
en meter långa där de hängde
man här i den ena ändan och sätte
ihop den i södarna deler och hängde

M.10883:49.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindskedarna till fäste för takkäpparna? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?
18. Användas (använtes) dessa tak även på boningshusen?
19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?
20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?
21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper där Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

127

119/216a

Acc. n:r M. 10883:50.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: Blekinge

Härad: Östra

Socken: Järnås

Uppteckningsår: 1949

Uppgifterna lämnade av

Namn: Johan Olsson

Adress: Furudal Järnåsläkt

Födelseår och födelseort: 1884. Järnås.

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa *bindetak*, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålls (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procenträknat?
  - a. för närvarande?
  - b. för 10 år sedan?
  - c. för 20 år sedan?
  - d. för 50 år sedan?
5. Användas (använtes) takkäppar?

Svar:

1. Bådadera.

2. Vidjor och galvanisera. Gröd.

3. Nej.

4. a. 59% b. 60% c. 75%

d. 90%.

5. Mycket sällan.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

Riv Ert tillvägagångssätt vidningen och angiv material. Bifoga gärna en förgande teckning.

vilka redskap använder Ni täckningen? Räkna upp

Har tidigare använts även redskap? Vilka?

god beskriv alla nu eller gare använda redskap (mattekonstruktion, dimensioner är gärna en enkel blyertsning) och angiv deras beteckning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6. mest fortlöpande söm.

7. Ge sif. form.

8. a Täckspade, mål. kniv och läng.
b. nej.

9. Tidigare användes niojor (negor) då användes ingen mål eller läng. Målen består av ett 6,0 mm långt stålslyke. bredden är 3 1/2 em. Djäcklek 8 mm. Täckspadan utgörs av två bestående av själva spadan samt vidsittande skaff. Spadans längd omkring 6,0 em, dess bredd 10 em, djäcklek 2 em. På spadans undersida finnes på längden jäende refloor. Kniven består av en akehus med 2,5 em lång med ett skaff på ena ändan.

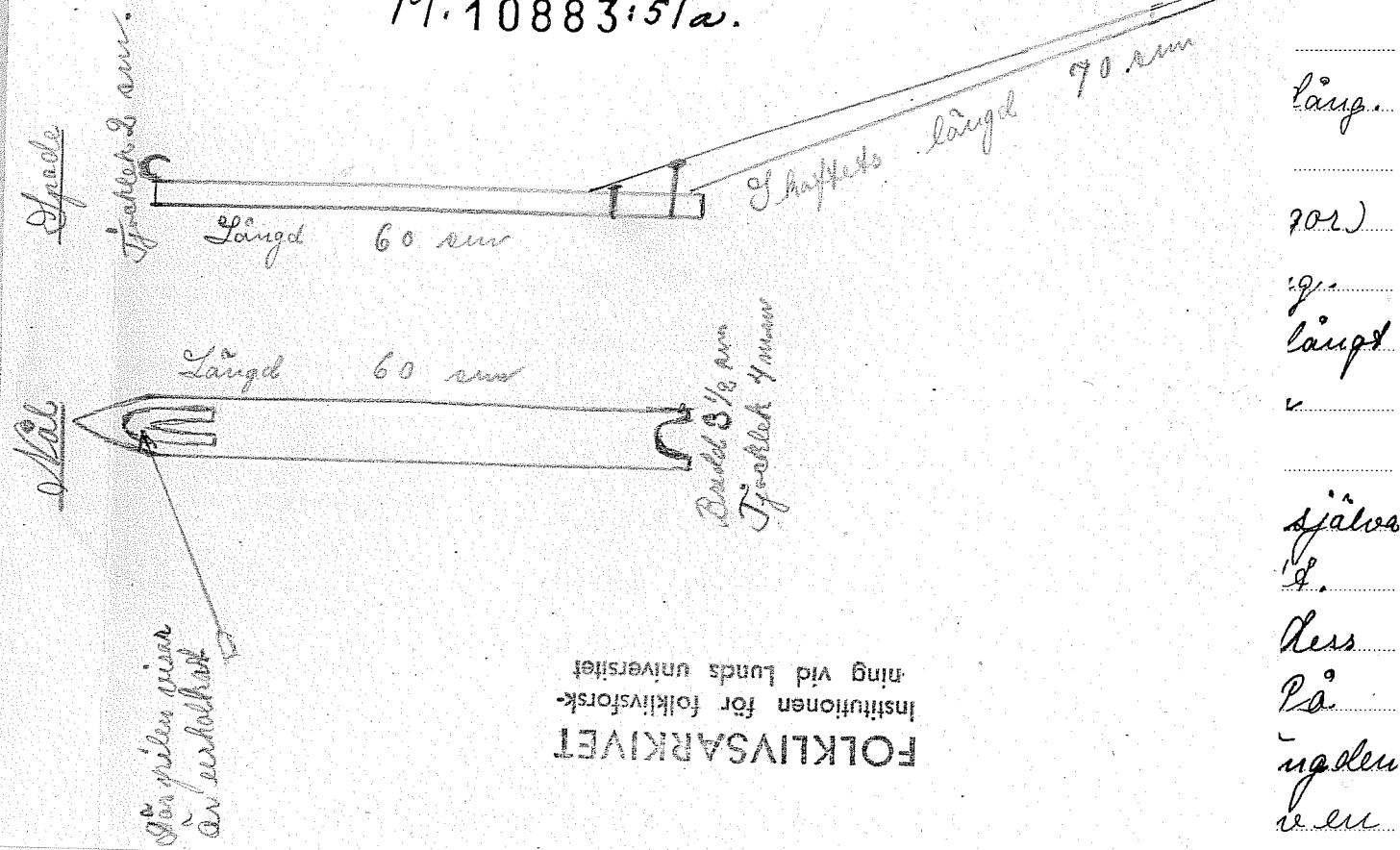
10. Ge sif. form.

M.10883:51.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

6. Nest fortlopnande söm.

M.10883:51a.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

är huggen ut av en stång med ett shafft på ena ändan.

10. Se bif. form.

FOLKLIVSARKIVET
Institutet för folklivsforskning
vid Lunds universitet

Längd

70 mm

Gaffets
längd

längd

3 1/2 mm

Hjälp

Längd

60 mm

Gaffet

70 mm

3 1/2 mm

längd

60 mm

Gaffet

70 mm

3 1/2 mm

längd

10883:52.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med takläckningen? Och vilken
är i så fall arbetsfördel-
ningen?

11. Som fotbeklädnad användes gymnas-
stikskor, tidigare hemmasyddle sockor.
För örrigt inga särskilda kläder.

12. a. Trökas med slaga eller repverk.
b. Skördas på hösten eller vintern
när bladen fällt av. Skäres med
skära och bundas i härvor.

13 a. Mes och lampa på det gamla taket.
b. Ja halva men ej rass.
c. Skäres först med kniv där efter
drivas med häxspadan.
d. Mycket sällan.

14 a. Halmen lägges på takräsen (ryppning)
med vanligt hönsjärdsnät överpå, vilket
bindes på båda sidor. Tidigare användes
slanor i stället för nät.

15. I st., en lägger halmen, en binder
och en befinner sig innanför taket
och drider upp nätet till den som binder

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindskedarna till fäste för takkäpparna? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?
18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?
20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?
21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper där Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

16. Ja. På mycket gamla lador finns detta byggmålsätt. Om sådan finns hop lantler. Men Hjalmarsson fanns
jämförslätt.

17. Endast på läkt. Här även nämnda lada på ravel.

18. Nej.

19. Ja mycket gärna så långt min förmiga räcker.

20. Här däckte dock på egen hand där senaste 25 åren. Tidigare var jag behjälplig min farfar som hade här
~~sig~~ lid omkring år 1900 här på orsen.

21. Här varit smäler. ej endast till för nägra år sedan.

Han författade M. 10883:5/æ
FÖRKUNSKAPEN
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

9. Tidigt görs en sättning med hajor släper sig ut under sakshägget. En halv sakningens baya med utläggning av häckhagget (på ordet hallas saknags). Tack cyper flägringen person och barnen med den med grymt företrädes molen, vilken spikas in genom haket. Under haken spikas in spikar som spikar malen tillbaka på sa häkt. Slack r- s om haken det ställs där nämligen i. Under halmen spikas malen runt en laktur den spikas ut, vilket gör att halmen sitter fast men häcket drager åt. Dessa läcken består av skalade unghar och spikas vägrätt på grunden innan sakningens bay starkställd mellan dessa laktar är omkring 40 cm. Uttagen och bindning av halmen sker med början från höger men man kan vänta med laken. P- si detta lägger resten man lager (här kallas blek) för varje lakt till man kommer upp till saknaren.

10. På målen fästs en sängdör 15 m lång för en gång. Den användes på beskriven sätt här ovan. Tackvidan passar. Då där man med den mest rovändan på vissa dock drivet då svenska granskogen vid hela haken blir jämna. På Holmsdah drivs endast häckhagget när

Hässen användes endast till hundar och
skerres där dock halm och granskogsskrot stakas till
fört, även skogsskrotet med hässen vid häckning
är hässen.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet